

Forskere: Første tid efter kræftdiagnose er vigtig for forebyggelsen af selvmordstanker

Mennesker, der får stillet en kræftdiagnose, har en lille, øget risiko for selvmordstanker og -adfærd sammenlignet med resten af befolkningen. Heldigvis er risikoen faldet de seneste år. Det viser et nyt dansk studie, som peger på, at risikoen er højest i det første halve år efter diagnosen – en periode, hvor patienten har tæt kontakt til sundhedsvæsenet. Det giver et vigtigt vindue til at forebygge selvmordstanker.

Undersøgelsen fra Dansk Forskningsinstitut for Selvmordsforebyggelse og Kræftens Bekæmpelse viser, at personer med en ny kræftsygdom har omkring fire gange højere risiko for selvmord i det første halve år efter diagnosen end baggrundsbefolkningen. En risiko, der i forvejen er meget lav. Ser man på en længere periode – op til fem år efter diagnosen – er risikoen dog stadig let forhøjet.

“Det er særligt interessant, at risikoen er allerhøjest kort tid at sygdommen er blevet diagnosticeret. På det tidspunkt har de sygdomsramte tæt kontakt til sundhedsvæsenet, så der altså er et vindue, hvor vi har mulighed for at række ud og forebygge selvmordstanker,” fortæller Cecilie Fitzgerald, hovedforfatter til artiklen, læge og tilknyttet Dansk Forskningsinstitut for Selvmordsforebyggelse (DRISP). ”Desuden er det vigtig viden, at også sygdomme med gode prognoser som f.eks. brystkræft, er forbundet med en øget risiko. Det fortæller noget om, hvor livsomvæltende en kræftdiagnose er.”

Bedre diagnostik og behandlingsmuligheder betyder, at flere danskere i dag lever med kræft. Samtidig er selvmordsraten blandt nydiagnosticerede kræftpatienter faldet siden 2000-2009. I dag er den dobbelt så høj som i baggrundsbefolkningen – hvilket stadig svarer til et meget lille antal personer.

”Det går i den rette retning, men en mere målrettet indsats bør overvejes for at kunne identificere og hjælpe de patienter som går med selvmordstanker – især fordi risikoen er højest, mens de går i behandling på kræftafdelingerne” siger Professor Susanne Dalton ved Kræftens Bekæmpelse og Kræftafdelingen, Sjællands Universitetshospital, som også har været en del af projektgruppen.

Om undersøgelsen

Om baggrunden for projektet fortæller seniorforsker og programleder af DRISP, Annette Erlangsen: ”Det var vigtigt at udføre dette projekt, fordi vores viden var forældet. Det seneste studie var baseret på data fra 1971-1999. Med så stor udvikling på kræftområdet, var det vigtigt at vurdere om der er sket ændringer i selvmordsraten. Det er der heldigvis, og vi håber, vores viden kan bidrage til at få raten endnu længere ned. Hvert forebygget selvmord tæller.”

Artiklen er publiceret i det anerkendte tidsskrift *British Journal of Psychiatry*. Forskerne har undersøgt selvmordsrater for 22 forskellige kræftsygdomme, som var verificeret i det nationale Kræftregister. Det er første gang – også internationalt – at så mange sygdommes selvmordsrisiko er blevet analyseret. Det er også første gang, at der er udført grundige analyser som justerer for eksisterende forhold, som f.eks. psykisk sygdom eller tidligere selvmordsforsøg. Der blev også taget højde for den undersøgte patientgruppes generelt øgede dødelighed.

Forskerne fandt en øget selvmordsrate for alle kræftformer. De højeste rater blev konstateret blandt personer med kræft i bugspytkirtlen, spiserøret og centralnervesystemet. Målt i forhold til

sygdommens stadie havde personer med fremskredne kræftsygdomme en højere risiko end dem med kræft i tidligere stadier. Personer med flere kræftformer havde en højere selvmordsrate end dem med kun én.

Kontakt:

Læge Cecilie Fitzgerald

E-mail: cecilie.aalling.husballe.01@regionh.dk

Mobil: 26 78 28 21

Seniorforsker Annette Erlangsen PhD, DRISP

E-mail: Annette.Erlangsen@regionh.dk

Tlf.: 4026 3918 / +61 402 165 059

Link til undersøgelsen: <https://www.cambridge.org/core/journals/the-british-journal-of-psychiatry/article/association-between-recent-cancer-and-suicide-danish-national-cohort-study/4BA5744FE9CD2208B9495B7D2010E78B>